

PROGRAM REALIZACJI
WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO
w SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 10
im. Marii Konopnickiej w PRUSZKOWIE

Rok szkolny 2023/2024

STRUKTURA PROGRAMU REALIZACJI WSDZ

CZĘŚĆ I

1. Postawy prawne
2. Cel główny
3. Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym
4. Odbiorcy działań związanych z doradztwem zawodowym w szkole:
 - 4.1 Oddziały przedszkolne w szkole podstawowej
 - Cel preorientacji
 - Treści programowe
 - Warunki i sposoby realizacji
 - 4.2 Oddziały nauczania wczesnoszkolnego w klasach I-III
 - Cel orientacji zawodowej
 - Treści programowe
 - Warunki i sposób realizacji
 - 4.3 Oddziały w klasach IV-VI
 - Cel orientacji zawodowej
 - Treści programowe
 - Warunki i sposób realizacji
 - 4.4 Oddziały w klasach VII-VIII

Cel doradztwa zawodowego

Treści programowe

Warunki i sposób realizacji

- 4.5 Nauczyciele
- 4.6 Rodzice
5. Diagnoza potrzeb w zakresie realizacji programu WSDZ

CZĘŚĆ II

1. Program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego - Tabela 1
2. Sojusznicy – sieć instytucji, osób współpracujących ze szkołą.

CZĘŚĆ III

1. Monitoring i ewaluacja WSDZ
2. Słownik pojęć

CZĘŚĆ I

1. Postawy prawne dotyczące realizacji doradztwa zawodowego w szkole

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, poz. 59.
- Rozporządzenie MEN z dnia 6 lutego 2023 r. w sprawie ramowych planów nauczania.
- Rozporządzenie MEN z 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli.
- Rozporządzenie MEN z 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego.
- Rozporządzenie MEN z 22 lipca 2022 r. w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz placówkach.

2. Cel główny

Celem doradztwa zawodowego jest wspieranie dzieci, uczniów i słuchaczy w procesie podejmowania samodzielnych, odpowiedzialnych wyborów edukacyjnych i zawodowych opartych na znajomości i rozumieniu siebie, systemu edukacji oraz rynku pracy.

3. Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym w szkole

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym,
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji „Programu WSDZ”,
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi,
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego,
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

Doradca zawodowy / nauczyciel koordynator doradztwa zawodowego w szkole:

- systematycznie diagnozuje zapotrzebowania uczniów i słuchaczy na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego,
- prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy,
- opracowuje we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami, psychologami lub pedagogami, „Program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego” oraz koordynuje jego realizację,
- wspiera nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców, psychologów lub pedagogów, w zakresie realizacji działań określonych w Programie realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego,
- koordynuje działalność informacyjno-doradczą realizowaną przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia,
- prowadzi zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu z uwzględnieniem rozpoznanych mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów,

- współpracuje z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu.

Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związku realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego,
- do swoich planów wychowawczych włączają zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego,
- realizują tematy związane z doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych,
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej,
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci,
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związku realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego,
- organizują w sali edukacji wczesnoszkolnej kąciki „zawodoznawcze”,
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele specjaliści:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia,
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów,
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty),
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele - wychowawcy w świetlicy szkolnej:

- włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej,
- organizują w sali kąciki „zawodoznawcze”,
- rozpoznają i wspierają w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów,
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu,
- udzielają uczniom informacji o możliwościach korzystania z usług doradcy zawodowego.

Nauczyciel - bibliotekarz:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym,
- aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego,
- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

Inne osoby zatrudnione w szkole - pielęgniarz:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym,
- udziela informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych przez uczniów,
- organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów.

4. Odbiorcy działań związanych z doradztwem zawodowym w szkole:

4.1 Oddziały przedszkolne w szkole podstawowej

Cel preorientacji

Celem preorientacji zawodowej jest wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami najbliższymi ich otoczeniu, kształtowanie postawy pracy i motywacji do działania, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań dzieci oraz stymulowanie ich pro-zawodowych marzeń.

Treści programowe – cele szczegółowe

1. Poznanie siebie

Dziecko:

- określa, co lubi robić,
- podaje przykłady różnych zainteresowań,
- określa, co robi dobrze,
- podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Dziecko:

- odgrywa różne role zawodowe w zabawie,
- podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które, wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby,
- wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę, itp.,

- podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny, opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Dziecko:

- nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej),
- nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Dziecko:

- opowiada, kim chciałoby zostać,
- w miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu,
- podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

Warunki i sposoby realizacji

Cele szczegółowe przewidziane są do realizacji:

- podczas zajęć wychowania przedszkolnego (w ramach realizacji podstawy programowej),
- podczas działań, które wynikają z rozporządzenia w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- podczas innych działań związanych z preorientacją zawodową realizowanych w oddziałach przedszkolnych w szkole i poza nią.

4.2 Oddziały nauczania wczesnoszkolnego, klasy I - III

Cel orientacji zawodowej

Celem orientacji zawodowej w klasach I–III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Treści programowe – cele szczegółowe

1. Poznanie siebie

Uczeń:

- opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać,
- prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób,
- podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi,
- podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach,
- podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- odgrywa różne role zawodowe w zabawie,
- podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach,
- opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach,
- omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje,
- opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu,
- posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności,
- wskazuje treści, których lubi się uczyć,
- wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić,
- planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu,
- próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Warunki i sposób realizacji

Orientacja zawodowa w oddziałach klas I-III jest realizowana:

- podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego,
- w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez:
 - **bieżącą pracę z uczniami** przez wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu prowadzoną przez nauczycieli, nauczycieli wychowawców i specjalistów,
 - **zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów** tj. pozostałe działania związane z doradztwem zawodowym realizowane w szkole i poza nią,
 - **zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu.**

4.3 Oddziały klas IV-VI

Cel orientacji zawodowej

Celem orientacji zawodowej w klasach IV–VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Treści programowe

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje,
- wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia,
- podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość,
- prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia innym uczniom z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach,
- opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka,
- podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe,
- posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny,
- wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki,
- wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć,
- samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych,
- planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu,
- próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Warunki i sposób realizacji

Orientacja zawodowa w oddziałach klas IV-VI jest realizowana:

- podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego,
- w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez:
 - **bieżącą pracę z uczniami** przez wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu prowadzoną przez nauczycieli, nauczycieli wychowawców i specjalistów,
 - **zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów** tj. pozostałe działania związane z doradztwem zawodowym realizowane w szkole i poza nią,
 - **zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu.**

4.4 Oddziały klas VII-VIII

Cel doradztwa zawodowego

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

Treści programowe

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych,
- rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe),
 - dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, oceny innych osób oraz innych źródeł,
- rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych,
- rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je ścieżki edukacyjno-zawodowej,
- określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji,
- określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania,
- porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców,
- wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy,
- uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka,
- analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy,
- wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową,
- dokonuje autoprezentacji.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji,
- analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów,
- charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji poza formalnej i nieformalnej,
- określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym,
- określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby,
- identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach może korzystać z ich pomocy,
- planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych kroków.

Warunki i sposób realizacji

Doradztwo zawodowe w oddziałach klas VII i VIII jest realizowana:

- podczas **zajęć z zakresu doradztwa zawodowego** wynikających z ramowych planów nauczania, które są prowadzone przez doradcę zawodowego, gdzie doradca zawodowy prowadzący te zajęcia opracowuje rozkład zajęć dla oddziałów klas VII i VIII na zajęcia dydaktyczne w wyznaczonej liczbie godzin wynikającej z ramowych planów nauczania zgodnie z przewidzianymi treściami programowymi,
- podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego,
- w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez:
 - **bieżącą pracę z uczniami** przez wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu prowadzoną przez nauczycieli, nauczycieli wychowawców i specjalistów,
 - **zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów** tj. pozostałe działania związane z doradztwem zawodowym realizowane w szkole i poza nią,
 - **zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu.**

4.5 Rodzice

Odbiorcami działań realizowanych w zakresie „Programu działań WSDZ” w szkole są również rodzice. Działania skierowane do rodziców są wyszczególnione w tabeli 1 zawierającej program realizacji działań WSDZ.

4.6 Nauczyciele

Odbiorcami działań realizowanych w zakresie „Programu działań WSDZ” w szkole są także nauczyciele. Działania skierowane do tej grupy odbiorców są wyszczególnione w tabeli 1 zawierającej program realizacji działań WSDZ.

5. Diagnoza potrzeb w zakresie realizacji programu WSDZ

Skuteczna realizacja działań z doradztwa zawodowego w szkole wymaga przeprowadzenia diagnozy potrzeb uczniów, rodziców, nauczycieli, zasobów szkoły i sojuszników w otoczeniu społeczno-gospodarczym.

Metody diagnozy przyjęte w szkole:

- badanie ankietowe - ankietą diagnostyczną dla uczniów, rodziców i nauczycieli lub rozmowa z uczniami na lekcji wychowawczej,
- rozmowa z rodzicami podczas spotkania z rodzicami,
- rozmowa z nauczycielami podczas rady pedagogicznej,
- diagnoza otoczenia społeczno-gospodarczego pod kątem kontynuowania i podjęcia współpracy.

Decyzję, jakie metody diagnozy zostaną przyjęte, podejmuje szkoła.

CZĘŚĆ II

1. Program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego na rok szkolny 2023/2024

TABELA 1

Lp.	Tematyka/działania	Metody i formy	Termin realizacji	Osoby odpowiedzialne	Oddział	Monitoring
Oddziały przedszkolne w szkole podstawowej klas 0						
1	U lekarza, stomatologa itp.	Słowno-oglądowa, aktywizująca	I semestr	Wychowawcy	Kl. 0	
2	Po pomoc do policjanta, strażaka, lekarza.	Słowno-oglądowa, aktywizująca	I semestr	Wychowawcy	Kl. 0	
3	U weterynarza.	Słowno-oglądowa, aktywizująca	II semestr	Wychowawcy	Kl. 0	
4	Praca moich bliskich.	Słowno-oglądowa, aktywizująca	II semestr	Wychowawcy	Kl. 0	
5	Spotkanie z przedstawicielem określonego zawodu.	Pogadanka	I semestr	Wychowawcy	Kl. 0	
6	Wycieczka do miejsca pracy – np. Straż pożarna, Pizzeria, itp.	Wyście zorganizowane	II semestr	Wychowawcy	Kl. 0	
7	Projekcja filmu np. „Bob budowniczy” „Kulisy, czyli Błękitek poznaje zawody”	Projekcja, pogadanka	II semestr	Wychowawcy	Kl. 0	
Oddziały klas I – III						
8	Tematy zajęć wyodrębnione z podstawy programowej realizowanej na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego.	Praca indywidualna i grupowa, prezentacja, metody aktywizujące	Cały rok	Wychowawcy	Kl. I - III	
9	Projekcja filmu np. „Kulisy, czyli Błękitek poznaje zawody”.	Projekcja, pogadanka	Cały rok	Wychowawcy	Kl. I - III	
10	Wycieczka zawodoznawcza do zakładu pracy - np. Straż pożarna, Pizzeria, itp.	Wyście zorganizowane	II semestr	Wychowawcy	Kl. I - III	
11	Organizowanie kącików zawodoznawczych, w salach edukacji wczesnoszkolnej;	Charakterystyka zawodów z najbliższego otoczenia, wykonana różnymi technikami plastycznymi	Cały rok	Wychowawcy	Kl. I - III	

12	Brawo ja! – prezentacja własnych talentów.	Rozmowa kierowana, ekspresja ruchowa, autoprezentacja	I semestr	Wychowawcy	Kl. I - III	
Oddziały klas IV – VI						
13	Edukacja - gwarancją łatwiejszego startu w dorosłe życie.	Pogadanka	I semestr	Wychowawcy	Kl. IV - VI	
14	Brawo ja! – prezentacja własnych talentów.	Rozmowa kierowana, ekspresja ruchowa, autoprezentacja	II semestr	Wychowawcy	Kl. IV - VI	
15	Określanie potencjału edukacyjno-zawodowego uczniów.	Obserwacja uczniów	II semestr	Wychowawcy	Kl. IV - VI	
16	Tematy zajęć wyodrębnione z podstawy programowej realizowanej na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego.	Praca indywidualna i grupowa, prezentacja, metody aktywizujące	Cały rok	Nauczyciele przedmiotów	Kl. IV - VI	
Oddziały klas VII – VIII						
17	Moje zainteresowania, a mój zawód. Określanie predyspozycji zawodowych uczniów.	Pogadanka, autoprezentacja	I semestr	Wychowawcy	Kl. VII -VIII	
18	Świat zawodów - co to takiego?	Prezentacja, pogadanka	I semestr	Wychowawcy	Kl. VII - VIII	
19	Określanie potencjału edukacyjno-zawodowego uczniów.	Obserwacja uczniów	II semestr	Wychowawcy	Kl. VII - VIII	
20	Tematy zajęć wyodrębnione z podstawy programowej realizowanej na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego np. CV w języku polskim, angielskim, niemieckim.	Praca indywidualna i grupowa, prezentacja, metody aktywizujące	Cały rok	Nauczyciele przedmiotów	Kl. VII - VIII	
21	Do jakiej szkoły po 8 klasie – aktualne propozycje szkół ponadpodstawowych. Poznają siebie, planują zawód.	Prezentacja, pogadanka	II semestr	Wychowawcy	Kl. VIII	

22	Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego prowadzone przez doradcę zawodowego. Zajęcia dydaktyczne w wyznaczonej liczbie godzin wynikającej z ramowych planów nauczania zgodnie z przewidzianymi treściami programowymi.			Dyrektor	Kl. VII - VIII	
23	Udział w Targach Edukacji, Pracy i Kariery (jeśli będą organizowane na terenie miasta Pruszkowa).	Wyjście zorganizowane Kampania informacyjna	Kwiecień – czerwiec - szkolna witryna www	Dyrektor, Wychowawcy	Kl. VIII	
24	Udział w drzwiach otwartych szkół ponadpodstawowych (na zaproszenie)	Wyjście zorganizowane Kampania informacyjna	Kwiecień – maj, czerwiec - szkolna witryna www	Dyrektor, Wychowawcy, Doradca zawodowy	Kl. VIII	
25	Umożliwienie i zorganizowanie wejścia do szkoły przedstawicielom szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych.	Promocja kierunków kształcenia	Cały rok	Dyrektor, Doradca zawodowy	Kl. VII - VIII	
26	Wizyta w zakładzie pracy lub prezentacja zawodu na terenie szkoły.	Wyjście zorganizowane, prezentacja	Cały rok	Wychowawcy, Doradca zawodowy	Kl. VII - VIII	
Działania skierowane do rodziców						
27	Jak pomóc dziecku rozwinąć skrzydła?	Kampania informacyjna	Cały rok - szkolna witryna www	Doradca zawodowy	Rodzice Kl. VII - VIII	
28	Szkoła podstawowa i co dalej?	Kampania informacyjna	Cały rok - szkolna witryna www	Doradca zawodowy	Rodzice Kl. VII - VIII	

29	Rodzic jako doradca zawodowy swojego dziecka przy wyborze szkoły ponadpodstawowej.	Kampania informacyjna	Cały rok - szkolna witryna www	Doradca zawodowy	Rodzice Kl. VII - VIII	
30	Pomagam mojemu dziecku wybrać zawód i szkołę.	Kampania informacyjna	Cały rok - szkolna witryna www	Doradca Zawodowy	Rodzice Kl. VII - VIII	
31	Jak pomóc dziecku w podejmowaniu decyzji dotyczących kariery zawodowej?	Kampania informacyjna	Cały rok - szkolna witryna www	Doradca Zawodowy	Rodzice Kl. VII - VIII	
32	Ścieżki edukacyjne po ukończeniu szkoły podstawowej.	Kampania informacyjna	Cały rok - szkolna witryna www	Doradca zawodowy	Rodzice Kl. VII - VIII	
Działania skierowane do nauczycieli						
33	Szkolenie na temat: Jak tworzyć i realizować program działań WSDZ w szkole podstawowej?	Zajęcia warsztatowe	Cały rok	Dyrektor, PPP w Pruszkowie	Doradcy zawodowi	
34	Szkolenie, prezentacja na temat: Realizacja WSDZ w szkole podstawowej.	Szkolenie, prezentacja	Cały rok	Dyrektor, PPP w Pruszkowie	Wszyscy nauczyciele	
35	Inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji rynku pracy.	Wspomaganie nauczycieli w nawiązywaniu kontaktów	Cały rok	Dyrektor	Wszyscy nauczyciele	
36	Umożliwienie korzystania nauczycielom ze szkoleń, seminariów organizowanych przez osoby, instytucje edukacyjne rynku pracy.		Cały rok	Dyrektor, PPP w Pruszkowie	Wszyscy nauczyciele	

2. Sojusznicy – sieć instytucji, osób współpracujących ze szkołą.

Wszystkie działania w zakresie współpracy z sojusznikami w ramach realizacji działań z doradztwa zawodowego uwzględniają specyfikę szkoły, jej potrzeby i możliwości, a także lokalne otoczenie społeczno-gospodarcze.

Szkoła nawiązuje kontakty, tworzy sieć współpracy z podmiotami, które angażują się w działania.

Szczegółowe zapisy działań zawiera tabela 1.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Pruszkowie.

- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów,
- prowadzenie poradnictwa indywidualnego dla uczniów,
- udzielanie pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery,
- prowadzenie dla uczniów zajęć grupowych z doradztwa zawodowego w ramach zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu,
- prowadzenie dla pracowników szkół szkoleń, kursów, szkoleniowych rad pedagogicznych,
- prowadzenie spotkań z rodzicami.

Współpraca z doradcą zawodowym Szkolnego Ośrodka Kariery.

- prowadzenie poradnictwa indywidualnego dla uczniów,
- prowadzenie spotkań z rodzicami,
- prowadzenie szkoleń rady pedagogicznej,
- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów,
- prowadzenie zajęć grupowych dla uczniów np. grupowa informacja zawodowa, zajęcia warsztatowe.

Współpraca z lokalnymi regionalnymi pracodawcami zakresie:

- wycieczek zawodoznawczych,
- spotkań z nauczycielami i uczniami szkół ponadpodstawowych,
- spotkań z właścicielami firm, jako przykładem ludzi, którzy odnieśli sukces zawodowy,
- przeprowadzanie wywiadów z przedstawicielami zawodów na temat specyfiki pracy w wybranym zawodzie lub na wybranym stanowisku pracy,
- sponsorowanie przedsięwzięć wzbogacających ofertę edukacyjno-zawodową, bazę dydaktyczną szkoły.

Współpraca ze szkołami programowo wyższymi (ponadpodstawowe, centra kształcenia zawodowego):

- w zakresie promocji oferty kształcenia poprzez bezpośrednie przedstawicieli szkół spotkania z uczniami w szkole,
- prowadzenie wykładów i warsztatów o charakterze zawodoznawczym,
- organizowanie imprez o charakterze zawodoznawczym – szczególnie dla klas VII i VIII,
- informowanie o Dniach Otwartych dla uczniów klas VII i VIII.

CZĘŚĆ III

1. Monitoring i ewaluacja WSDZ

Za monitoring „Programu realizacji WSDZ”, odpowiada bezpośrednio doradca zawodowy/nauczyciel koordynator doradztwa zawodowego w szkole, który na bieżąco monitoruje realizację działań i prowadzi rejestr uwag co do ich realizacji.

Ewaluacja „Programu realizacji WSDZ” w szkole prowadzona jest przez doradcę zawodowego/nauczyciela koordynatora doradztwa zawodowego w szkole.

Przyjęte metody: analiza dokumentacji, badania ankietowe. Ewaluacja jest prowadzona co roku lub pod koniec cyklu kształcenia.

2. Słownik pojęć

Działania związane z doradztwem zawodowym – ogół zaplanowanych i systematycznych działań podejmowanych przez przedszkole, szkołę lub placówkę, których celem jest przygotowanie i wspieranie uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych. Działania te obejmują m.in. zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, działania skierowane do rodziców i nauczycieli, współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego – zajęcia grupowe organizowane dla uczniów klasy VII i VIII szkoły podstawowej, branżowej szkoły I stopnia, liceum ogólnokształcącego i technikum (*Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe*, art. 109.1. pkt 7), których wymiar określa *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 lutego 2023 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół* (Dz.U. z 2023 r., poz. 277).

Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu – zajęcia indywidualne i grupowe prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej (*Ustawa Prawo oświatowe* art. 109.1. pkt 5 oraz *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lipca 2022 r. w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz placówkach* – Dz.U. z 2022 r., poz. 1593).

Preorientacja zawodowa – ogół działań o charakterze wychowawczym, podejmowanych przez nauczycieli i rodziców, ukierunkowanych na zbliżanie dzieci w wieku przedszkolnym do środowiska pracy.

Orientacja zawodowa – ogół działań o charakterze dydaktyczno-wychowawczym ukierunkowanych na kształtowanie u uczniów klas I – IV szkoły podstawowej pozytywnych i proaktywnych postaw wobec pracy i edukacji poprzez poznawanie i rozwijanie własnych zasobów oraz nabywanie wiedzy na temat zawodów i rynku pracy.

Doradztwo zawodowe – uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów klas VII – VIII szkoły podstawowej i szkół ponadpodstawowych w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych, a także zawodowych.

Uczeń – dziecko (na etapie wychowania przedszkolnego), uczeń (na etapie szkoły podstawowej, szkoły ponadpodstawowej z wyłączeniem szkoły policealnej), słuchacz (w szkole policealnej).

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego (WSDZ) – celowe, uporządkowane i wzajemnie powiązane działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez daną szkołę lub placówkę.

Niniejszy „Program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego” opracowano w oparciu o:

- Podstawy prawne:
 - Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, poz. 59.
 - Rozporządzenie MEN z dnia 6 lutego 2023 r. w sprawie ramowych planów nauczania.
 - Rozporządzenie MEN z 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli.
 - Rozporządzenie MEN z 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego.
 - Rozporządzenie MEN z 22 lipca 2022 r. w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz placówkach.
- **Wzorcowe rozwiązania organizacyjne funkcjonowania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego (WSDZ) poszczególnych typów szkół** – opracowane w ramach projektu współfinansowanego z EFS pn. „Efektywne doradztwo edukacyjno-zawodowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych”, realizowanego przez Ośrodek Rozwoju Edukacji. Wersja sprzed wejścia w życie rozporządzenia MEN w sprawie doradztwa zawodowego.
- **Przykładowe programy doradztwa zawodowego dla poszczególnych typów szkół z proponowanymi scenariuszami** – opracowane w ramach projektu współfinansowanego z EFS pn. „Efektywne doradztwo edukacyjno-zawodowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych”, realizowanego przez Ośrodek Rozwoju Edukacji. Wersja sprzed wejścia w życie rozporządzenia MEN w sprawie doradztwa zawodowego.